Prima instanță: Judecătoria Strășeni (sediul central) (jud. Dorina Croitor)
Dosarul nr. 2r-1436/24
2-21126694-02-2r-08052024

D E C I Z I E

9 iulie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:
Președintele completului, judecătorul Anton Marina
Judecătorii Malîi Ala
Cojocaru Olga

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de Munteanu Ina, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei,

în cauza civilă la cererea de revizuire depusă de Munteanu Ina, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei, împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 24 ianuarie 2022, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Gonciar Vitalie către Munteanu Maxim privind încasarea datoriei,

împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 29 ianuarie 2024, prin care nu s-a dat curs cererii de revizuire și încheierii Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 2 aprilie 2024, prin care s-a restituit cererea de revizuire,

c o n s t a t ă:

La 23 august 2021 Gonciar Vitalie s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Munteanu Maxim, prin care a solicitat încasarea datoriei, dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 24 ianuarie 2022 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Gonciar Vitalie, s-a încasat din contul lui Munteanu Maxim în beneficiul lui Gonciar Vitalie datoria în mărime de 13000 euro, dobânda de întârziere în mărime de 19375 euro şi cheltuielile de judecată în mărime de 12096 lei.

La 12 mai 2022 hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel de Munteanu Maxim, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, care a solicitat repunerea în termenul de contestare.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 22 iunie 2022 s-a admis cererea cu privire la repunerea în termen, s-a repus Munteanu Maxim în termenul de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni /sediul central/ din 24 ianuarie 2022, cauza

fiind ridicată de la examinare din procedura de apel și restituită în instanța de fond pentru întocmirea hotărârii integrale.

După parvenirea cauzei în instanța de apel, având întocmită hotărârea integrală, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2022 nu s-a dat curs cererii de apel, acordându-i apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în cuantum de 8993 lei și a apelului motivat.

În continuare, prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 14 decembrie 2022 s-a restituit apelul declarat de către Munteanu Maxim, deoarece apelantul în termenul acordat nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel, act judecătoresc menținut prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2023.

La 25 mai 2023 avocatul Mocanu Serghei, în numele și interesele pârâtului Munteanu Maxim a depus /prin intermediul oficiului poștal/ cerere de apel, solicitând repunerea în termen și admiterea acesteia, cu casarea hotărârii pronunțate de prima instanță și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. La cererea de apel partea a anexat dovada de plată a taxei de stat aferentă etapei procesuale derulate.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 6 iulie 2023 a fost respinsă cererea apelantului Munteanu Maxim, reprezentat de avocatul Mocanu Serghei privind repunerea în termenul legal de declarare a apelului. S-a restituit apelantului Munteanu Maxim cererea de apel declarată, împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni /sediul central/ din 24 ianuarie 2022, pronunțată în cadrul cauzei civile inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Gonciar Vitalie către Munteanu Maxim cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 18 ianuarie 2024 Munteanu Ina, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei a depus cerere de revizuire asupra hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 24 ianuarie 2022.

În motivarea cererii a invocat că, instanța de fond eronat a reținut faptul, că contract de împrumut din 27 august 2016 este semnat din partea împrumutatului numai de către Munteanu Maxim, însă acest contract este semnat de partea împrumutatului și de Munteanu Ina, care nu a fost atrasă în proces.

A relatat că, ca urmare a executării obligațiilor contractuale ce izvorăsc din contract de împrumut din 27 august 2016 Munteanu Ina la data 23 iunie 2017 în scopul restituirii împrumutului acordat conform contract de împrumut din 27 august 2016 a transmis, iar Gonciar Vitalie a primit suma de 425 Euro, la data 19 iulie 2017 în scopul restituirii împrumutului acordat conform contract de împrumut din 27 august 2016 a transmis, iar Gonciar Vitalie a primit suma de 700 Euro, la data 2 noiembrie 2017 în scopul restituirii împrumutului acordat conform contract de împrumut din 27 august 2016 a transmis, iar Gonciar Vitalie a primit suma de 450 Euro, la data 05 iulie 2018 în scopul restituirii împrumutului acordat conform contract de împrumut din 27 august 2016 a transmis, iar Gonciar Vitalie a primit suma de 1000 Euro, iar la data 07 iulie 2018 în scopul restituirii împrumutului acordat conform contract de împrumut din 27 august 2016 a transmis, iar Gonciar Vitalie a primit suma de 400 Euro.

A subliniat că, faptul primirii sumelor bănești indicate supra a fost tăinuit de reclamantul Gonciar Vitalie de la instanța judecătorească care a emis hotărârea contestată, adică el intenționat a dus în eroare magistratul care nelegal a dispus încasarea unei datoriei care la data emiterii hotărârii nu există, fapta data este esențială pentru cauză și constituie o/circumstanță nouă și are o importanță esențială atât în sens procedural, cât și în sens material pentru justa soluționare a cauzei.

Această circumstanțe prin sine duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor juridico-civile, circumstanțe ce cad sub incidența art.449 lit.(b) din Codul de procedură civilă și justifică temeinicia solicitării revizuirii și casării hotărârii din 24 ianuarie 2022.

Prin încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 29 ianuarie 2024 cererii de revizuire nu i s-a dat curs, cu comunicarea reprezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 6443,68 lei și a taxei de timbru în sumă de 200 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 20 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză.

Prin încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 2 aprilie 2024, s-a restituit cererea de revizuire depusă de avocatul Mocanu Serghei, în interesele Munteanu Inei împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 24 ianuarie 2022. S-a remis în adresa Munteanu Inei, încheierea în cauză și cererea de revizuire cu toate documentele anexate. S-a explicat că, restituirea cererii de revizuire nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

Nefiind de acord, la data de 23 aprilie 2024, Munteanu Ina, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei a declarat recurs, împotriva încheierilor Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 29 ianuarie 2024 și 2 aprilie 2024.

În argumentarea cererii de recurs a indicat că, instanța eronat a considerat că recurenta urma sa achite obligatoriu taxa de stat și taxa de timbru, ori obligația dată a fost introdusă în Codul de Procedură Civilă numai la data de 23 ianuarie 2023, adică după depunerea cererii de revizuire, respectiv prevederile date nu pot fi invocate în speța din litigiu.

Menționează că, examinând cererea de revizuire instanța urma să emită numai o soluție prevăzută de art.453 alin.(l) din Codul de procedură civilă și anume: 1) După ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: a) încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă; b) încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii.

Învederează, că instanța de la emiterea încheierii contestate nu a ținut cont de prevederile art.20 din Constituție, care expres indică "Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanților judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție." prin ce a violat incontestabil drepturile recurentului la accesul la justiție prevăzute de norma constituțională enunțată și art.6&l din CEDO.

Relevă, că prin încheierea Judecătoriei Strășeni sediul Central din 29 ianuarie 2024 și încheierea Judecătoriei Strășeni sediul Central din 02 aprilie 2024, recurentei i-a fost

lezat dreptul de a folosi de căile de atac garantate de art. 119 din Constituția Republicii Moldova, care indică împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii., art. 15 din CPC al RM, care expres indică Participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii, și art.56 alin. (l) din CPC al RM, care expres indică că participanții la proces sunt în drept să atace actele judiciare.

Solicită admiterea recursului, casarea încheierilor Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 29 ianuarie 2024 și din 02 aprilie 2024, cu remiterea cauzei a rejudecare pentru examinarea cererii de revizuire.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, momentul care declanșează curgerea termenului este cel al comunicării actului de procedură. Colegiul reține că, din materialele cauzei urmează, că reprezentantul recurentei a recepționat încheierea contestată la data de 18 aprilie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 23 aprilie 2024. Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen legal, stabilit de art. 425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Verificând încheierea contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate şi temeiurilor de drept invocate, Colegiul judiciar consideră recursul declarat întemeiat și urmând a fi admis, cu casarea încheierilor primei instanțe și remiterea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art.427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii.

În conformitate cu art. 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Iar dispozițiile 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc împuternicirile şi actele de dispoziţie ale instanţei de revizuire și anume, după ce examinează cererea de revizuire, instanţa emite unul din următoarele acte de dispoziţie:

a) încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă;

b) încheierea de admitere a cererii de revizuire şi de casare a hotărîrii sau deciziei supuse revizuirii.

Din actele cauzei rezultă că, la data 23 august 2021 Vitalie Gonciar a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Maxim Munteanu, prin care a solicitat încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 24 ianuarie 2022 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Vitalie Gonciar, s-a încasat din contul lui Munteanu Maxim în beneficiul lui Vitalie Gonciar datoria în mărime de 13000 euro, dobânda de întârziere în mărime de 19375 euro şi cheltuielile de judecată în mărime de 12096 lei.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 6 iulie 2023 a fost respinsă cererea apelantului Munteanu Maxim, reprezentat de avocatul Mocanu Serghei privind repunerea în termenul legal de declarare a apelului. S-a restituit apelantului Munteanu Maxim cererea de apel declarată, împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni /sediul central/ din 24 ianuarie 2022, pronunțată în cadrul cauzei civile inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Gonciar Vitalie către Munteanu Maxim cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 18 ianuarie 2024 Munteanu Ina, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei a depus cerere de revizuire asupra hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 24 ianuarie 2022.

Prin încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 29 ianuarie 2024 cererii de revizuire nu i s-a dat curs, cu comunicarea reprezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 6443,68 lei și a taxei de timbru în sumă de 200 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 20 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză.

Prin încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 2 aprilie 2024 a fost restituită cererea de revizuire depusă de avocatul Mocanu Serghei, în interesele Munteanu Inei împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 24 ianuarie 2022, în temeiul art. 171 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Pentru a dispune astfel, prima instanță a conchis că, reclamantul nu a întreprins acțiunile necesare de înlăturare a neajunsurilor enunțate în încheierea de a nu da curs cererii.

Analizând argumentele expuse în încheierea contestată, în cumul cu materialele cauzei, Colegiul conchide că soluția primei instanțe este una eronată, rezultată din aplicarea și interpretarea eronată a prevederilor normative.

Potrivit art. 1 al Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, taxa de stat este o sumă de bani care se percepe de către organele de stat și de către alte entități împuternicite special pentru acest fapt de la persoanele fizice și juridice în ale căror interese se efectuează acțiuni sau se eliberează documente.

Potrivit art. 2 alin. (1)- (2) al Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice și juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac. Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eșalonare, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul.

Dispozițiile art. 10 din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 stabilesc că prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2024. Însă prin derogare, potrivit Legii cu privire la modificarea unor acte normative nr. 452 din 28 decembrie 2023,(**în vigoare din 23 ianuarie 2024**) Art.VI. - Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285–294, art.436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Art. 83 Cod de procedură civilă stabilește că, taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023. Se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată, cererea reconvențională, cererea de intervenție principală, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești, precum și alte cereri prevăzute la pct. 1 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023.

Art. 84 Cod de procedură civilă stabilește că, taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanță, cât și în căile de atac, în temeiul legii. Taxa de timbru se achită în contul instanțelor de judecată și se gestionează în conformitate cu art.43 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Cuantumul taxei de timbru este determinat în mărime fixă conform Legii taxei de stat nr.213/2023. Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eșalonare, cu excepțiile prevăzute de Legea taxei de stat nr. 213/2023. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul.

În același timp, art. 451^1 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că, dacă cererea de revizuire se depune fără indicarea temeiurilor prevăzute la art. 449 sau fără dovada de plată a taxei de stat și/sau a taxei de timbru, judecătorul emite o încheiere nesusceptibilă de atac de a nu da curs cererii de revizuire şi acordă revizuentului un termen rezonabil pentru înlăturarea deficienţelor. Dacă revizuentul înlătură deficienţele în cadrul termenului acordat, revizuirea se consideră depusă la data prezentării iniţiale. Dacă revizuentul nu înlătură deficienţele cererii de revizuire sau nu prezintă dovada de plată a taxei de stat și/sau a taxei de timbru în termenul acordat, judecătorul o restituie imediat după expirarea termenului rezonabil stabilit de instanță pentru înlăturarea neajunsurilor.

Prin prisma normelor de drept enunțate supra, Colegiul judiciar relevă că, instanța de fond greșit a dispus restituirea cererii de revizuire de către Munteanu Ina,

reprezentată de avocatul Mocanu Serghei împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 24 ianuarie 2022, pe motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de prezentare a dovezii de plată a taxei de stat și a taxei de timbru în termenul acordat, or, aceasta a fost depusă la data de 18 ianuarie 2024, iar obligația achitării taxei de stat și a taxei de timbru la depunerea cererii de revizuire a fost introdusă în Codul de procedură civilă la data de 23 ianuarie 2024, adică după depunerea cererii de revizuire, respectiv prevederile date nefiind aplicabile speței.

Prin urmare, instanța de fond eronat a dispus restituirea cererii de revizuire depusă la data de 18 ianuarie 2024 de către Munteanu Ina, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 24 ianuarie 2022, în temeiul art. 171 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Raportând exigențele Legii la circumstanțele de fapt, Colegiul constată în speță că actul judecătoresc contestat a fost emis cu încălcarea normelor procedurale, ce reprezintă aplicarea eronata a prevederilor legale, or, în condițiile în care obligația achitării taxei de stat și a taxei de timbru la depunerea cererii de revizuire a fost introducă în Codul de procedură civilă numai la data de 23 ianuarie 2024, concluzia primei instanțe de restituire a cererii de chemare în judecată pe motiv că reclamantul nu a înlăturat neajunsurile din cererea de chemare în judecată, este nejustificată.

La caz, instanța de recurs consideră relevantă jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului (*cauza Golder împotriva Marii Britanii - 1975, par. 34 invocată în cadrul aceluiaşi Raport*) în care s-a apreciat că ,,se poate concepe cu greu că există stat de drept, acolo unde nu există posibilitatea de a avea acces la instanţele judecătoreşti”.

Conform art. 6 pct. 1 al Convenţiei pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale ,,orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil...”.

Accesul liber la justiţie este consacrat ca un drept ce presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct şi nemijlocit în instanţa de judecată, pentru apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime, drept care conform art. 20 alin. (2) al Constituţiei nu poate fi îngrădit de nici o lege.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierile primei instanțe și de a restitui spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Munteanu Ina, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei.

Se casează încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 29 ianuarie 2024, prin care nu s-a dat curs cererii și încheierea Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 2 aprilie 2024, prin care s-a restituit cererea de revizuire depusă de Munteanu Ina, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei, împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 24 ianuarie 2022, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Gonciar Vitalie către Munteanu Maxim privind încasarea datoriei, cu remiterea cauzei spre rejudecare, în aceeași instanță, la etapa primirii cererii de revizuire.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul Anton Marina

Judecătorii Malîi Ala

Cojocaru Olga